

Бурсаћ и Грухоњић сасвим озбиљно предлажу да НАТО отпочне нуклеарни рат с Русијом. Ова наша двојица Стрејнцлава изгледа да немају никакав страх – обитавање у секти истомешљеника, као и увек, доводи до бујања радикализма и преласка на све екстремније позиције. У овом случају, на позиције које су сасвим удаљене од здравог разума и од елементарне људскости.

© Dušan Milenković / ATA Images

© Dušan Milenković / ATA Images

Има нечег не само погрешног већ и озбиљно наопаког у култури [аутошовинизма](#) . То првенствено долази услед живота у [ехо комори](#) , а у коју воли да се самоизолује наша "грађанска Србија".

Навешћу четири примера. Бранка Арсић, говорећи о борцима против "Милошевићевог национализма", цитира изјаву једног неименованог "антинационалистичког" познаника из времена бомбардовања 1999: "Ако дођу копнене трупе, по....ћу к....ц првом црнцу америчке војске". ([овде](#) 352)

Арсићева ову изјаву критикује, али из потпуно неочекиваног разлога. Није проблем отворена подршка окупацији сопствене земље, већ *токсични маскулизам* – "постављање у позицију која су сматра 'женском'", односно прикривена "хомофобичност" и "расизам", које Арсићева у овој изјави препознаје.

Да је ауторкин антинационалистички познаник, рецимо, казао: "Засућу цвећем првог америчког војника/војницињу који умаршира у Београд", то би ваљда било сасвим у реду. Арсићкина *критика* је у стилу оног ђавола који је плакао не зато што се дете обесило у шуми, већ зато што то није урадило на тргу, да сви виде.

Ова философкиња већ се прославила бизарном изјавом о Радомиру Константиновићу: "Можда би вредело размишљати о неком закону по коме [нико у овој земљи не би могао постати пунолетан](#) пре него што прочита *Философију паланке* и понуди јасна сведочанства о разумевању природе паланачког духа".

Човек би могао да помисли да је реч о хиперболи, услед ауторкиног горљивог заноса Константиновићем. Али, одмах затим Арсићева вели да би штошта, током деведесетих, било другачије "да се у нашим средњим школама, седамдесетих и осамдесетих година, као обавезно штиво читала *Философија паланке* уместо квазилитературе познате под лозинком *Далеко је сунце*, тог примера паланачке памети у кристалном стању". Дакле, она сасвим озбиљно мисли то са Константиновићем и пунолетством.

"Нека увек буде сунце"

Или, погледајмо овај одломак из коауторског чланка Драгана Бурсаћа и Динка Грухоњића, у коме се критикује пацифизам "левице" и недовољна борбеност "у моменту

када Путинови кољачи до темеља затиру украјинске градове":

"Динко Грухоњић је на једном регионалном скупу у Загребу изјавио: 'Потпуно ми је свеједно хоће ли бити атомске бомбе или неће. Ако је то избор: атомска бомба или побједа Путина-Хитлера, ја немам никаквих дилема – [атомска бомба!](#)'. На те ријечи, пола сале је скочило на ноге и аплаудирало, а друга половина је остала да сједи, 'у шоку'".

Бурсаћ и Грухоњић, дакле, сасвим озбиљно предлажу да НАТО отпочне нуклеарни рат с Русијом, ругајући се оној половини сале која је још задржала здрав разум, па не дочекује такав апел с овацијом.

Моја генерација ужасавала се атомске бомбе. Још у обданишту су нас учили да певамо (анти)апокалиптичку песму "[Нека увек буде сунце](#)" ([Пусть всегда будет солнце](#)), а доцније смо гледали језиви антинуклеарни филм "

[На жалу](#)"

, с Грегоријем Пеком и Авом Гарднер, и још језивији Кјубриков "

[Доктор Стрејнцлав](#)"

Али, ова наша двојица Стрејнцлава изгледа да немају никакав страх – обитавање у секти истомислјеника, као и увек, доводи до бујања радикализма и преласка на све екстремније позиције. У овом случају, на позиције које су сасвим удаљене од здравог разума и од елементарне људскости.

А када друштво око себе видите као Динко Грухоњић – "Напољу само [нацизам и беда](#) .

Никад се нисам вратио расположен из шетње. Само пун

[беса и мржње](#)

. Тужни драп сиви људи се вуку и чекају да умру а са зидова

[смрде четници и остали фашисти](#)"

– није ни чудо да пожелите да потегнете атомску бомбу.

Недомисливе инверзије вредности

Ево и трећег примера ове "недомисливе инверзије вредности" ([Славко Гордић](#) , 23).

Влајса Арсенијевић говори о "нашој неспособности да као друштво преузмемо одговорност за оно што је чињено или да барем стегнемо зубе када све оно што је чињено дође на наплату". Као пример наводи НАТО агресију на Србију 1999, па каже "да када једно друштво стигне дотле да се осамнаест земаља координише у намери да заустави ту ратну машинерију коју су они који га воде покренули,

[да би најбоље било да се самоукине](#)"

Зашто би српско друштво требало да се "самоукине", да нестане, да се самоубије? Зато што нас је напао светски силеција, заједно са својих 17 трабаната? Али, очигледно, за Арсенијевића САД није агресивна држава већ *морално супериорно биће*. Из те

перспективе гледано, за нас, грешне Србе, боље је да уопште и *не постојимо* него да изазивамо гнев моралног божанства попут САД (плус 17 полубожанстава).

И коначно, четврти пример. Иван Миленковић, члан [контрoверзног НИН-овог жирија](#), хвали књигу једног нашег писца тако што каже да "у роману, за добродошлу промену, [није уочен ниједан Балканац](#)" (?!).

Читалац је збуњен јер се пита – зашто није добро да Балканац (читај: Србин) буде јунак неког нашег романа? Али, објашњење овог, наизглед неразумног становишта налазимо код Слободана Владушића ([овде](#) 294-295).

Српска књижевност је, каже он, окарактерисана као "националистичка" (294). На пример, Министарство културе је 2010. одбило да за библиотеке откупи коло из едиције "Десет векова српске књижевности" (Матица српска), а [образложење](#) је дао председник комисије Љубиша Рајић. Он каже да *канон српске књижевности* "претпоставља непостојећу хомогену националну културу", и пита се "да ли он (канон – С. А.) треба да обухвати писце који пишу на српском језику (Шта је српски језик?), оне који се казују Србима, оне које сматрамо Србима или писце који пишу у Србији без обзира на језик и етничку припадност, то јест [шта је уопште српска књижевност](#)?" (уп. [овде](#) 160-161).

Наopakост аутошовинизма

Пише: Слободан Антонић
среда, 20 септембар 2023 11:36

